

Economische agenda gemeente Lochem

2017-2018

Gemeente Lochem
afdelingen Ruimte en Maatschappelijke Ontwikkeling

1. Inleiding

1.1 Het belang van de economische agenda

Voor u ligt de economische agenda 2017-2018. Dit is de agenda waarmee het college van B&W van de gemeente Lochem de komende twee jaren extra wil inzetten op het stimuleren van de economie en een gezond economisch klimaat in Lochem. De economie trekt landelijk voorzichtig aan. We willen er samen met ondernemers en andere partners voor zorgen dat de effecten ook in Lochem merkbaar worden. Een sterke economie is van wezenlijk belang voor het behouden en versterken van de leefbaarheid van de kernen en het buitengebied. Vanwege de dynamiek van het speelveld is bewust gekozen voor een relatief korte periode van twee jaar. Het stelt ons tevens in staat om de agenda actueel te houden en op termijn nieuwe projecten toe te voegen en gerealiseerde projecten af te ronden.

De raad is in het technisch beraad plus van 21 maart 2016 aan de hand van de oplegnotitie "Economische Agenda gemeente Lochem 2016" plus de bijlagen "Nota Economische Activiteiten gemeente Lochem 2016", "Nota bedrijven-en werkterreinen gemeente Lochem 2016" en het "Economisch acquisitieplan bedrijventerreinen gemeente Lochem" geconsulteerd. De discussie vond plaats aan de hand van de thema's "Promotie, acquisitie en bedrijventerreinen", "Retailagenda", "Cleantech" en "Arbeidsmarktbeleid". De raad vroeg specifiek aandacht voor de intensivering van de contacten met het bedrijfsleven, het benutten van quick win situaties, een actief arbeidsmarktbeleid en het benutten van kansen in de sectoren agribusiness, recreatie en toerisme en zorg. De analyse van de economische ontwikkelingen, een SWOT analyse, bestaand beleid en nieuwe input hebben samen geleid tot de economische agenda, die nu voorligt.

Deze economische agenda past bij de rol die we als gemeente willen vervullen op economisch terrein. Dit is vooral een rol als:

- regisseur en aanjager van ontwikkelingen (en concrete projecten) die het economisch klimaat versterken;
- samenwerkingspartner op lokaal, regionaal en provinciaal niveau met stakeholders (ondernemers, overheid, onderwijs, gemeenten) en
- verbinder met andere aanpalende terreinen zoals het sociale domein en arbeidsmarktbeleid.

De projecten die in deze economische agenda zijn opgenomen sluiten hier op aan.

Als gemeente hebben we regelmatig contact met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, ondernemersverenigingen en belangenorganisaties. In de komende twee jaar willen we intensief met deze partijen aan de slag om verdere invulling te geven aan de economische agenda.

1.2 Trends en ontwikkelingen

'De economie blijft op alle cilinders draaien', dat is de titel van het meest recente (juni 2016) economische kwartaalbericht van de Rabobank¹. De Rabobank geeft in dit kwartaalbericht aan dat de economie in 2016 en 2017 naar verwachting met 2% groeit en dat het herstel van de arbeidsmarkt doorzet maar nog een lange weg te gaan heeft. Ook het CBS geeft aan dat het economische beeld al een paar maanden stabiel is² en de economie langzaam aan het groeien is.

Als we nader inzoomen op de provincie Gelderland wordt uit het beleidskader economie 'Werken aan de economie van de toekomst'³ van de provincie Gelderland duidelijk dat over het geheel genomen de provinciale economie in dezelfde fase verkeert als de Nederlandse, maar dat we ook nog ver verwijderd zijn van de situatie voor de crisis in 2008.

In onderstaande tabellen is de stand van zaken van de Lochemse economie samengevat aan de hand van twee belangrijke economische grootheden, namelijk de banengroei⁴ en de werkloosheid.

¹ Rabobank, Economische kwartaalbericht juni 2016, 2016

² CBS, economische beeld al een paar maanden stabiel, juli 2016.

³ Provincie Gelderland, Werken aan de economie van de toekomst', mei 2016

⁴ Provinciale Gelderland, werkgelegenheidsenquête 2015

Ontwikkeling banen	2011	2012	2013	2014	2015	Groei 2011-2014	Groei 2014-2015
Lochem	15.120	14.790	14.500	13.930	14.340	-2,7%	2,9%
Zutphen	23.000	22.770	22.630	22.290	21.800	-1,0%	-2,52%
Gelderland	994.000	995.210	983.380	971.060	971.830	-0,8%	0,1%

Uit de tabel wordt duidelijk dat het aantal banen in Lochem in de periode 2011-2014 met 2,7% is gedaald. Ondanks de positieve groei in 2015 met 410 banen zitten we nog niet op het niveau van het jaar 2013 en ervoor. Daarbij valt wel op dat we in vergelijking met Zutphen en binnen de provincie Gelderland in 2015 een grotere stijging van banen hebben gehad.

Ontwikkeling werkloosheid (WW)	Juni 2015	Mei 2016	Juni 2016
Lochem	885	912	903
Zutphen	1.706	1.641	1.625
Gelderland	52.616	53.668	51.038

Als we kijken naar de werkloosheid in termen van inwoners met een werkloosheidsuitkering (WW) valt op dat het aantal ww'ers in Lochem ten opzichte van de maand mei gedaald is, maar dat we nog op een hoger niveau zitten ten opzichte van vorig jaar.

Ontwikkeling werkloosheid (NWW)	Juni 2016	Percentage NWW'ers
Lochem	1.686	10,2%
Zutphen	4.108	17,2%
Gelderland	104.907	9,9%

Naast het aantal inwoners met een WW-uitkering is het ook van belang om naar het aantal niet-werkend werkzoekenden (NWW'ers) te kijken. Dat zijn alle personen tussen de 15 en 74 jaar die bij het UWV staan ingeschreven als werkzoekende. Hier valt op dat 10,2% van de beroepsbevolking op zoek is naar een baan. Dat is iets hoger dan het gemiddelde in de provincie Gelderland en lager dan de gemeente Zutphen.

Deze trends en ontwikkelingen maken inzichtelijk dat er landelijk sprake lijkt te zijn van herstel van de economie. Tegelijkertijd vraagt het zeker ook lokaal nog de volle aandacht om de positieve effecten in Lochem te laten landen. In bijlage 2 is een SWOT analyse opgenomen.

2. Ambitie

2.1 Onze ambitie

De ambitie van de gemeente Lochem op economisch terrein is op verschillende plekken al vastgelegd:

- Toekomstvisie Lochem 2030; hierin is 'werk, werk, werk' als één van de acht belangrijke speerpunten benoemd. We hebben beschreven dat we inzetten op het stimuleren van de Lochemse werkgelegenheid en specifiek op de terreinen duurzaamheid, agribusiness, recreatie, zorg, cultuur en ruimtelijk beheer en onderhoud. Dit realiseren we door te werken aan een cultuur van vernieuwing en mogelijkheden en gerichte dienstverlening richting bedrijven.
- Collegeprogramma 2014-2018; de inzet op de vitale samenleving. Een samenleving waarin we bouwen aan een gemeenschap waarin iedereen naar vermogen een bijdrage levert. Werk en economie zijn belangrijke pijlers die bijdragen aan deze vitalere samenleving. Dit is vertaald in de

ambitie om bestaande bedrijven te binden, boeien en nieuwe bedrijvigheid en investeringen binnen te halen door vestigingsvoorwaarden te optimaliseren en bedrijven te faciliteren in het realiseren van hun wensen.

2.2 Meetbare doelstellingen

De ambitie vertalen we in doelstellingen, namelijk:

- Doelstelling 1: groei van de werkgelegenheid. We willen een jaarlijkse groei van de werkgelegenheid van 2% realiseren. In 2030 willen we minimaal 400 banen erbij hebben in Lochem ten opzichte van het uitgangsjaar 2015 in kader van de Cleantech agenda. Dit is een afgeleide doelstelling van regionale doelstellingen waarin is bepaald dat er in 2030 in de regio 4.000 banen in deze sector bijgekomen moeten zijn.
- Doelstelling 2: meer bedrijfsvestigingen. Vooralsnog wordt dit niet vertaald in een kwantitatieve doelstelling. We blijven het aantal bedrijfsvestigingen in Lochem in de diverse sectoren volgen.
- Doelstelling 3: effectieve ondersteuning van ondernemers. Op basis van een nulmeting van de tevredenheid van de ondernemers over de gemeentelijke dienstverlening gaan we dit volgen.
- Doelstelling 4: lagere werkloosheid. In 2020 is de werkloosheid met meer dan 20% gedaald ten opzichte van 2015.

Op basis van peildatum 01/01/2017 gaan we ontwikkelingen volgen. Zoals gezegd voeren we een nulmeting uit over de tevredenheid van de ondernemers over de gemeentelijke dienstverlening. Eind 2019 vindt een evaluatie plaats van de economische agenda: wat zijn de resultaten van de extra inspanning. Een kanttekening moet wel gemaakt worden dat een overall inspanning vereist is van alle betrokken partijen en dat de ontwikkeling van de economie ook grotendeels afhankelijk is van externe en landelijke factoren waarop geen tot weinig invloed is.

3. Aanpak

Zoals beschreven moet deze agenda bijdragen aan het realiseren van de genoemde doelstellingen. Dat gaan we doen via een tweetal sporen.

3.1 Spoor 1: bestaande inzet

Een vaak gehoorde vraag is welke activiteiten de gemeente op dit moment op het economisch vlak al inzet. Het eerste spoor betreft dan ook verschillende lopende projecten, initiatieven, ontwikkelingen etc. die bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen. Dit betreft vooral de bestaande inzet. Hierbij kan gedacht worden aan het werkgeversteam van Het Plein, de uitgifte van bedrijventerreinen, het project glasvezel, de buurtsuper Almen etc, etc. Een overzicht van deze projecten, initiatieven en ontwikkelingen is opgenomen in bijlage 1 bij deze economische agenda.

3.2 Spoor 2: extra inzet

Uit de in deze economische agenda geschetste trends en ontwikkelingen én de Lochemse ambitie op het vlak van economie wordt duidelijk dat er meer nodig is dan alleen de bestaande inzet. Er is meer nodig om de geschetste ambitieuze doelstellingen te halen. Daarom hebben we gekeken waar we meer kunnen doen, de bestaande inzet kunnen verhogen door te intensiveren, of juist door geheel nieuwe, innovatieve projecten te starten. Een extra inzet die past binnen de rol van de gemeente Lochem in dit speelveld. In het volgende hoofdstuk schetsen we deze inzet.

4. De agenda

De extra stappen die we willen gaan zetten, zoals beschreven in het tweede spoor, geven we vorm langs een viertal thema's:

- Promotie, acquisitie en bedrijventerreinen
- Retailagenda
- Cleantech
- Arbeidsmarktbeleid

Binnen de thema's beschrijven we concrete projecten die we willen starten en waar we financiering voor vragen. Recreatie en toerisme is niet als apart thema benoemd, maar maakt integraal onderdeel uit van de eerste twee thema's.

Thema 1. Promotie, acquisitie en bedrijventerreinen

Onder dit algemene thema vallen verschillende activiteiten zoals het promoten van Lochem als mooie woon- en werkgemeente, inzetten op sterke sectoren (hoogwaardige duurzame technologie, landbouw, zorg, recreatie en toerisme), en het ondersteunen van startende en jonge ondernemers. Gebruik moet worden gemaakt van de sterke economische, sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten van Lochem. Flexibiliteit is geboden om in spelen op kansen die zich aandienen.

Project 1.1 Centrum voor Jonge Ondernemers (CvJO)

Wat is het?

Een bekende (landelijke) ontwikkeling is de groei van het aantal ZZP'ers. Zij vragen om een andere infrastructuur dan we traditioneel gewend zijn. Het is belangrijk om de groep van ZZP'ers, startups etc. te ondersteunen en tevens te binden aan de gemeente Lochem. Het is een nieuwe vorm van werkgelegenheid.

Centra Voor Jonge Ondernemers bieden ondernemers, ZZP'ers en freelancers een professionele werkomgeving in een eigen kantoorruimte of in een open kantoorruimte met collega-ondernemers. Uit de economische SWOT analyse blijkt dat er in Lochem een vraag zal ontstaan naar gebouwen met collectieve werkplekken. Een Centrum voor Jonge Ondernemers in Lochem voorziet hierin. Het concept van Centra voor Jonge Ondernemers is inmiddels in meerdere Gelderse gemeenten uitgerold (o.a. Doetinchem, Zutphen en Berkeland).

Wat willen we bereiken?

Het realiseren van een Centrum voor Jonge Ondernemers in de kern Lochem en de groei van het aantal ZZP'ers, freelancers etc. die zich in Lochem vestigen.

Wat gaan we er voor doen?

De doelgroep bestaat uit ondernemers met 0 tot 5 jaar werkervaring. Gebruikers van een CvJO betalen een beperkt vast bedrag per maand. Voor dit bedrag krijgen de ondernemers de beschikking over een werkplek (24 uur per dag, 7 dagen in de week), vergaderruimten, internet en per vestiging nader te bepalen faciliteiten. Het aantal ondernemers per CvJO is afhankelijk van de grootte en mogelijkheden van het pand en varieert van 20 tot 50. De exploitatie van een CvJO wordt vanuit de huuropbrengsten gefinancierd.

Bij de oprichting van een CvJO worden de partijen bijgestaan door een vertegenwoordiger van een van de bestaande centra. In samenwerking met de gemeente wordt een lokale aanjager gezocht met het doel te komen tot een zelfstandige organisatie met bijbehorende bestuursstructuur. Een nadere uitwerking in overleg met de betrokken partijen moet uitwijzen of een dergelijk project voor Lochem levensvatbaar is. Onderzocht wordt of in bij voorbeeld het voormalige Rabobank kantoor aan de Markt in Lochem het centrum gerealiseerd kan worden. De rol van de gemeente blijft beperkt tot de rol van initiatiefnemer en medefinancier in de vorm van een eenmalige bijdrage om tot een kostendekkende opstart te komen.

Wat kost het?

Gesprekken die hebben plaatsgevonden met initiatiefnemers wijzen uit dat een investering van € 200.000,= benodigd is. Hiervan wordt 50% door de provincie gefinancierd, € 50.000,- door het bedrijfsleven en € 50.000,= door de gemeente.

Project 1.2 'Ik Start Smart'

Wat is het?

De provincie Gelderland, de Kamer van Koophandel Oost-Nederland en de Gelderse gemeenten hebben een gezamenlijk beleid voor startende ondernemers opgezet in de vorm van het project "Ik Start Smart". Het doel van het programma is kortweg het versterken van de ondernemersvaardigheden, waarmee de slaagkans van ondernemers in Gelderland wordt verhoogd. Het project ondersteunt deelnemers met een individueel begeleidingstraject, is vraag gestuurd, biedt maatwerk en kan worden ingevuld met coaching, training, netwerken, advies en financiële ondersteuning met microkrediet. Voor dit laatste is een aparte regeling Microkrediet Gelderland opgezet. Het traject duurt maximaal 12 maanden. Ook uitkeringsgerechtigden kunnen aan het project meedoen.

In 2015 hebben in Lochem 19 ondernemers aan het project deelgenomen waarvan 17 het traject hebben afgerond.

Wat willen we bereiken?

Uiterlijk 2018 20 startende Lochemse ondernemers via het project begeleiden in de oprichting van een eigen onderneming.

Wat gaan we er voor doen?

Voor de periode 2017 en 2018 komt een vervolg op het eerste traject.. Aan de uitwerking hiervan wordt momenteel door de provincie en de Kamer van Koophandel gewerkt. We willen deelnemen aan een nieuwe periode van het succesvolle project om meer ondernemers gericht te begeleiden naar een eigen onderneming.

Wat kost het?

Op basis van het voorgaande project ligt het in de verwachting dat de gemeentelijke cofinancieringskosten € 1.000,= per traject bedragen. Uitgaande van in totaal 20 begeleidingstrajecten in 2017 en 2018 betekent dit een gemeentelijke cofinanciering van € 20.000,=

Project 1.3 Intensivering bedrijfscontacten

Wat is het?

Nadrukkelijk is tijdens het technisch beraad plus aandacht gevraagd voor een intensivering van de contacten met het bedrijfsleven. Thans gebeurt dit door bedrijfsbezoeken door het college, de wethouder Economische Zaken en bedrijfscontactfunctionaris, de jaarlijkse ondernemersavond, contacten met ondernemersverenigingen, zakelijke contacten en deelname aan netwerkbijeenkomsten.

Wat willen we bereiken?

We willen ondernemers beter ondersteunen in hun economische activiteiten. Door intensivering van de bedrijfscontacten weten we bovendien eerder en beter wat er speelt en kunnen we hierop inspelen.

Wat gaan we er voor doen?

Instandhouding en intensivering van bedrijfscontacten is mogelijk met maatregelen als de invoering van bedrijvenambassadeurs, ontbijtbijeenkomsten, ophoging van de frequentie van bedrijfsbezoeken, het organiseren van netwerk- en kennisbijeenkomsten en bedrijvenmeetings, klankbordbijeenkomsten etc. De huidige bedrijfscontactfunctionaris moet zich nog meer gaan richten op dit onderdeel van de economische agenda. Ook de ontwikkeling en uitgifte van bedrijfsterreinen, ontwikkeling havenbedrijf Twente en aanleg glasvezel in het buitengebied vallen onder de verantwoordelijkheid van de bedrijfscontactfunctionaris. Met het aanstellen van een economisch dorps- en stadsmanager (zie project 2.1) ontstaat de ruimte bij de huidige bedrijfscontactfunctionaris voor deze extra inzet.

Wat kost het?

Dekking binnen bestaande middelen.

Project 1.4 Intensivering promotie en acquisitie

Wat is het?

Koude acquisitie vindt tot op heden vanwege de beperkte middelen hiervoor, slechts plaats door middel van een enkele advertentie in vak- en incidentele bladen. Gelet op de tot voor kort slechte verkoop van bedrijfsgronden op het bedrijventerrein Aalsvoort en de beschikbaar komende werkterreinen Stijgoord en Stationsgebied, bestaat er aanleiding de koude acquisitie te intensiveren.

Wat willen we bereiken?

Meer bedrijfsvestigingen in Lochem door verkoop van bedrijfsgronden op Aalsvoort, Stijgoord, Stationsgebied en TKF terrein en op termijn de ontwikkeling van het bedrijventerrein Diekink.

Wat gaan we er voor doen?

We zetten Lochem in de etalage. We gaan, in overleg met Lochem 3.0 de mogelijkheden voor bedrijfsvestigingen in Lochem actief promoten. De Unique Selling Points (USP's) hierbij zijn de hoogwaardige woonomgeving van Lochem en de centrale ligging in Oost Nederland. Voorbeelden van concrete maatregelen zijn onder meer een website, campagneplanning, persberichten, vakbladen, presentatiematerialen en advertenties.

Met het aanstellen van een economisch dorps- en stadsmanager kan de huidige bedrijfscontactfunctionaris zich meer richten op dit onderdeel van de economische agenda

Wat kost het?

Dekking binnen bestaande middelen.

Thema 2 Retailagenda

Veranderend consumentengedrag heeft zijn invloed op winkelgebieden. Met name de groeiende populariteit van online-winkelen leidt er toe dat minder besteed wordt in de fysieke winkelstraten.

Leegstand als gevolg van sluitende winkels wordt voor de beleving en aantrekkelijkheid van winkelgebieden als dodelijk getypeerd. Landelijk is hiervoor de Retailagenda ingesteld en behoort Lochem tot de ruim dertig gemeenten die hierbij zijn aangehaakt.

De Retailagenda vraagt van gemeenten een visie over stads-/dorpscentra, en tevens over het nemen van concrete maatregelen om deze visie uit te voeren. Deelname betekent dat Lochem een actieve rol wil spelen bij het toekomstbestendig maken van centrumgebieden, met name het stadscentrum van Lochem, maar ook de detailhandelsstructuur in de overige kernen. Het gaat hierbij om een overgang van een 'place to buy' naar 'een place to be'.

Project 2.1 Aanstellen economisch dorps- en stadsmanager

Wat is het?

Een goede economische basis is een vereiste om de leefbaarheid in de kernen te verbeteren en te vergroten. Door agrarische, retail- en horecaondernemers met elkaar in contact te brengen en samenwerking te bevorderen kan een positieve bijdrage worden geleverd aan het verhogen van de leefbaarheid en het in stand houden van voorzieningen.

Wat willen we bereiken

Een goed economisch- en ondernemersklimaat voor een duurzame en zelfredzame samenleving.

Wat gaan we er voor doen?

Voor de periode van twee jaar wordt een economisch dorps- en stadsmanager aangesteld. De manager richt zich met name op het Midden- en Kleinbedrijf (MKB), ondernemersverenigingen in alle kernen, ondernemers in de recreatie- en toerisme branche en agrariërs. De dorps- en stadsmanager moet ook een bijdrage leveren aan het realiseren van projecten 1.1 (Centrum voor Jonge Ondernemers) en 1.2 (faciliteren van startende ondernemers).

Wat kost het?

Aanstelling van een medewerker (0.8 fte) voor twee jaar: kosten in totaal 2 x € 50.000,= in totaal € 100.000,=.

Project 2.2 Cofinanciering retail agenda

Wat is het?

Op het gebied van inspanningen aangaande de verbetering van de leefbaarheid van binnensteden, lopen verschillende trajecten. Zo wordt er onder meer in het kader van de Bruisende Binnenstad gewerkt aan een retail agenda. Verder hebben Provinciale Staten op 29 juni 2016 het ontwikkelprogramma SteenGoed Benutten vastgesteld. Dit programma helpt gemeenten en andere partners gebieden te verbeteren en goede projecten te realiseren. Daarnaast is er op regionaal niveau het zogeheten vliegwielproject vitale binnensteden.

Wat willen we bereiken?

Optimaal gebruik maken van landelijke, provinciale en regionale programma's en projecten op het gebied van verbeteren van de leefbaarheid van de kernen.

Wat gaan we er voor doen?

Participeren in verschillende projecten die bijdragen aan het benutten van kansen voor het toekomstbestendig maken van centrumgebieden. Concreet betreft het:

- Bruisende Binnenstad; ontwikkeling en uitvoering Retail agenda
- Ontwikkelprogramma Steengoed Benutten; Dit programma helpt gemeenten en andere partners gebieden te verbeteren en goede projecten te realiseren
- Vliegwielproject Vitale binnensteden

Wat kost het?

De uitkomsten van de bovengenoemde trajecten voor Lochem zijn nog niet bekend, maar zullen naar verwachting in ieder geval een financiële vertaling met zich meebrengen. Het verdient aanbeveling hiervoor minimaal € 30.000,= als cofinancieringsbijdrage te reserveren.

Thema 3 Cleantech

Lochem zet sinds 2008 sterk in op duurzaamheid en streeft naar een klimaatneutraal 2030. Dit beperkt de mondiale klimaatverandering en draagt bij aan een schone toekomst. Een schone toekomst draagt op haar beurt bij aan een goede vestigingsplaats voor wonen, bedrijvigheid en recreatie. Cleantech moet leiden tot een groei van werkgelegenheid, een vermindering van de CO2 uitstoot en minder afval. Partners zijn overheden, ondernemers en onderwijs die samenwerken, kennis uitwisselen en projecten delen. Inwoners horen ook bij het netwerk, zij maken deel uit van deze beweging als human capital, consument, ondernemer en onderdeel van de lokale samenleving. De gemeente

Lochem streeft naar een toonaangevende landbouw. Cleantech is daar een onlosmakelijk onderdeel van. Met innovaties in de toeleverende en verwerkende bedrijven en binnen de bedrijfsvoering van de agrarische sector liggen kansen om te komen tot een doelmatiger gebruik van bodem, energie en grondstoffen.

Project 3.1 Agro Innovatie Centrum

Wat is het?

In vervolg op het Cleantech congres is door de gemeenteraad de wens uitgesproken om tot een innovatiecentrum te komen dat zich richt op zogenaamde agro gerelateerde economie. Dit ligt in de lijn van de SWOT analyse waarbij het versterken van bestaande punten zoals de agribusiness en de recreatieve sector als een economische kans wordt aangeduid. In samenwerking met het Cleantech Center, AOC Oost, de Industriële Kring Lochem en LTO Noord dient dit te worden opgepakt

Wat willen we bereiken?

Faciliteren van het tot stand komen van een Agro Innovatie Centrum in Lochem.

Wat gaan we er voor doen?

Het Agro Innovatie Cleantech Centrum moet zal zich in eerste instantie richten op het onderwijs ten behoeve van AOC Oost en daarna projectgewijs ook het Lochemse bedrijfsleven ondersteunen bij innovaties en verbinden met het onderwijs en de overheid.

Wat kost het?

Voor 2017 en 2018 is hiervoor in totaal derhalve € 35.000,= nodig.

Dit proces kan worden ondersteund met een eenmalige bijdrage in de opstartkosten (bedragen naar verwachting voor 2017) van € 25.000,= . Daarbovenop een jaarlijkse bijdrage in de kosten vanaf 2017 van € 10.000,=

Thema 4 Arbeidsmarktbeleid

Binnen de gemeente Lochem streven we naar een ambitieus en werkend arbeidsmarktbeleid. Die ambitie zit in de verschillende programma's en agenda's die beschikbaar zijn. Wij als gemeente hebben een belangrijke rol om:

- een betekenisvolle rol te spelen in de regionale samenwerking op het gebied van arbeidsmarktbeleid en
- indien mogelijk, als regisseur samenwerking (projecten) tot stand te brengen en op gang te helpen.

Project 4.1 Uitvoering arbeidsmarktbeleid

Wat is het?

Binnen het arbeidsmarktbeleid werken we aan het bevorderen van de werkgelegenheid door het functioneren van de arbeidsmarkt te verbeteren op plekken waar dat niet goed loopt. Dat doen we door samenwerking met alle betrokken partijen en concrete projecten om resultaten te realiseren.

Wat willen we bereiken?

We zetten de komende tijd in op een sterke positionering van de subregio in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek en Noordoost Veluwe. Speerpunten daarin betreffen:

- Versimpelen van matchingsmogelijkheden om bedrijven en werkzoekenden aan elkaar gekoppeld te krijgen.
- Warme aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Vergroten van de mobiliteit om werkgelegenheid bereikbaarder te maken.

Met het uiteindelijke doel om de beoogde effecten, onder andere lagere werkloosheid, hiervan ook binnen de Lochemse gemeentegrenzen zichtbaar te krijgen.

Wat gaan we er voor doen?

We werken binnen de arbeidsmarktregio samen om te doelen te bereiken. Op onderdelen, zoals het vergroten van matchingsmogelijkheden, worden concrete projecten gestart. Jaarlijks wordt ook een marktbelevingsplan opgesteld door de regionale werkgeversdienst. Het lokale (subregionale) werkgeversteam van Het Plein is hier op aangehaakt. De integratie tussen Delta en Het Plein moet leiden tot een verdere professionalisering en effectievere samenwerking op dit vlak. We proberen nadrukkelijk de verbinding te leggen met lokale ontwikkelingen en activiteiten.

Wat kost het?

Dekking binnen bestaande middelen

5. Uitvoering, monitoring en evaluatie

Het komt er in de komende jaren op aan de Economische Agenda tot uitvoering te brengen. Dat kunnen we als gemeente niet alleen, maar hebben de inbreng van alle betrokken partijen hard nodig: bedrijfsleven, ondernemersverenigingen, belangenorganisaties en maatschappelijke instellingen. Bij de verschillende projecten is aangegeven met welke partners we willen samenwerken.

Binnen de gemeentelijke organisatie wordt de uitvoering van de Economische Agenda integraal opgepakt in nauwe samenwerking tussen de afdelingen Ruimte en Maatschappelijke Ontwikkeling, met ondersteuning van de afdeling Financiën en het team Communicatie.

Het is van belang de resultaten meetbaar te maken. Dat doen we door voortgang en resultaten te laten zien en te delen. We brengen in beeld hoe de lokale economie er voor staat met gegevens zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven. Eind 2017 zal een voortgangsrapportage worden opgesteld, dan kan worden bekeken of bijsturing noodzakelijk is. Eind 2018 volgt een evaluatie van de voorliggende Economische Agenda.

Bijlage 1

Bestaande inzet; Projecten, initiatieven en ontwikkelingen

De gemeente draagt met tal van maatregelen en activiteiten direct of indirect bij aan het economische klimaat van de gemeente Lochem met al zijn kernen. Ze komen voort uit het economisch beleid. Vaak wordt er samengewerkt met het bedrijfsleven en belangenorganisaties. Hieronder is een niet limitatieve en dynamische weergave hiervan verwoord.

1. Promotie, acquisitie en bedrijventerreinen

1.1 Nota "Bedrijven- en werkterreinen gemeente Lochem 2016".

- Recent is de "Nota bedrijven- en werkterreinen gemeente Lochem 2016" opgesteld. Hierin is de stand van zaken en de beoogde ontwikkelingen van deze terreinen weergegeven.
- Diekink: voor dit terrein loopt een behoefteonderzoek.
- Stijgoord: Dit terrein voor kantoren en gemengde bedrijven kan in de verkoop worden gebracht en in 2016/2017 bouwrijp worden gemaakt.
- Stationsgebied (voormalig Markerinkterrein: In overleg met de Industriële Kring Lochem zijn de ontwikkelingsmogelijkheden in beeld gebracht. Een bestemmingsplan kan worden voorbereid.
- Aalsvoort: op dit terrein is nog ca. 3 ha bedrijventerrein te koop. Op verschillende percelen rust een optie.
- Hoeflingweg/Larenseweg is inmiddels in zijn geheel uitgegeven, ingevuld en bouwrijp gemaakt.
- Hanzeweg: er wordt doorgewerkt aan de transformatie van dit bedrijventerrein
- Goorseweg/Havenstraat: de revitaliseringsplannen zijn in voorbereiding
- Kwinkweerd: van dit terrein is ca. 7 ha aangemerkt als herstructureringsgebied (het TKF terrein). Eventuele verdere ontwikkelingen worden gezien in samenhang met de aanleg van de rondweg.

Ten slotte wordt in samenwerking met de zeven gemeenten van de Regio Stedendriehoek en de provincie Gelderland momenteel gewerkt aan de opstelling van een actuele Regionale Planning Bedrijventerreinen.

1.2 Havens

In onze gemeente ligt ca. 100 ha bedrijventerrein aan het Twentekanaal. Het Twentekanaal in de kern Lochem heeft 1 insteekhaven en ca. 800 m (openbare) kaden. De provincie Gelderland ontwikkelt met als doel een beter gebruik te maken van de vaarwegen in relatie tot de aangelegen bedrijventerreinen. Samen met de andere gemeenten die aan het Twentekanaal liggen, wordt verder gewerkt aan de professionalisering van de havens. Dit gebeurt door de oprichting van het Havenbedrijf Twente dat dan de grootste binnenhaven van Nederland vertegenwoordigt. Daartoe is op 14 januari 2015 door de portefeuillehouders namens de vijf gemeenten de samenwerkingsovereenkomst getekend voor het gemeenschappelijk havenbeheer Twentekanalen. De samenwerking moet in 2017 en 2018 naast reguliere activiteiten, resulteren in onder meer:

- Een inventarisatie van de haveninfrastructuur inclusief investeringsprogramma,
- Een lobbytraject t.b.v. financiële investeringen,
- Verdere profilering van het havenbedrijf,
- Een Havenveiligheidsplan,
- Een Havenverkeersplan,
- Een Binnenhavensvisie en
- Versterking van de samenwerking met bedrijfsleven en Rijkswaterstaat.

1.3 Versterking zorgsector

De Economische SWOT analyse wijst uit dat de zorgsector als gevolg van de vergrijzing een groeimarkt is en kansen biedt voor werkgelegenheid. Lochem speelt hierop actief in door de gemeente met al zijn kernen actief op de kaart te zetten bij private en institutionele zorginstellingen.

1.4 Promotie en acquisitie

Evenzo belangrijk als het aantrekken van nieuwe bedrijven, is het behoud van bestaande bedrijven en werkgelegenheid. Daartoe dient warme acquisitie in de vorm van maatregelen zoals in deze agenda beschreven. Deze maatregelen leiden tot een betere zichtbaarheid van (de diversiteit van) het Lochemse bedrijfsleven bij ondernemers, inwoners en bestuurders en versterken de binding van de Lochemse ondernemers met Lochem. Op geringe schaal vindt er koude acquisitie plaats; dit is gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijven.

1.5 Lochemse Zaken

Circa twee maal per jaar brengt de gemeente het blad Lochemse Zaken uit. Dit wordt verspreid onder het Lochemse bedrijfsleven, bestuurders, beleidsmakers en belangenorganisaties. Door middel van het blad wordt het Lochemse bedrijfsleven in beeld gebracht en er is speciale aandacht voor economische onderwerpen en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

1.6 Belangenorganisaties, netwerkbijeenkomsten, brancheorganisaties e.o.

De gemeente Lochem telt 8 ondernemersverenigingen en 1 Industriële Kring Lochem. De wethouder Economische Zaken en/of de bedrijfscontactfunctionaris wonen al dan niet op verzoek de bijeenkomsten van deze vertegenwoordigende lichamen bij. Tevens neemt Lochem deel aan vier regionale netwerkgroepen (Lochem in Bedrijf, Som Plus, Achterhoek Netwerk en De Maatschappij). Ter behartiging van de economische belangen van Lochem heeft de gemeente verder overleg met organisaties als het MKB, VNO/NCW, NVM, de lokale makelaardij, de Centrale Vereniging van Ambulante Handel, de provincie Gelderland, Oost N.V., etc.

1.7 Uitgifte bedrijventerreinen in erfpacht

Potentiele kopers van bedrijventerreinen zien zich geconfronteerd met een moeilijke financiering ervan. Mede hierdoor stagneert de uitgifte van bedrijventerreinen. Om hierin verbetering te brengen, geeft de gemeente nu ook bedrijventerreinen in erfpacht uit. Ook het intensiever promoten van de bedrijventerreinen in de vorm van koude acquisitie is nodig om de verkoop te bevorderen.

1.8 Lochemse Ondernemersavond

Ter bevordering van de eenheid van het Lochemse bedrijfsleven, de uitstraling van een economisch dynamische gemeente, onderlinge kennis uitwisseling en stimulering van onderlinge opdrachtverstrekkingen wordt jaarlijks de Lochemse Ondernemersavond georganiseerd. Uit de nauwe samenwerking met en medefinanciering door de 8 ondernemersverenigingen, de Industriële Kring Lochem en twee grote lokale netwerkgroepen en uit de ruime opkomst, blijkt breed draagvlak voor de Lochemse Ondernemersavond bij het bedrijfsleven.

2. Retailagenda

2.1 Superrr Almen

Met behulp van Het Plein, De Groene Waarden, vrijwilligers uit het dorp en de gemeente is enige jaren geleden in Almen een supermarkt gerealiseerd. De tijd heeft het bestaansrecht ervan bewezen. Dit laat onverlet dat inzet vanuit Het Plein benodigd blijft.

2.2 Fairtrade Gemeente

De gemeente heeft actief bijgedragen aan het initiatief Fairtrade Gemeente. Behalve dat de gemeentelijke organisatie nu zelf fairtrade producten afneemt, is door het initiatief bewerkstelligd dat vele winkels, horeca en maatschappelijke instellingen verspreid over alle kernen fairtrade producten verkopen.

2.3 Retail en binnenstad Lochem

Retail en binnenstad van Lochem telt vele initiatieven en instanties die een verbetering van de retail en leefbaarheid van (de binnenstad van) Lochem voorstaan. Dit zijn de Lochemse Ondernemersvereniging,

Lochem Bruist, Forum Stad Lochem, Stichting Kleine Markt, Lochem 3.0, Lochemse Evenementen Organisatie, Living Lochem, Het Stadhuis, Stichting Keidagen, de VVV, etc. Met de vertegenwoordigers wordt veelvuldig overlegd en daar waar mogelijk en gewenst vervult de gemeente een ondersteunende rol.

2.4 Gratis wifi

In het centrum van Lochem kunnen bezoekers gratis gebruik maken van wifi. Het gaat om een pilot. Verdere initiatieven laat de gemeente over aan marktpartijen c.q. belangenverenigingen. Als hierbij medewerking van de gemeente nodig is, ondersteunt de gemeente deze verzoeken.

2.4 Winkeltijden

Vorig jaar besloot de gemeenteraad om de openingstijden in alle gebieden en kernen van de gemeente los te laten. Met uitzondering van een vijftal benoemde hoogtijdagen, mogen alle winkels van 's morgens 06.00 uur tot 's avonds 22.00 geopend zijn. Hiermee biedt de gemeente maximale ondernemingsvrijheid. Het is aan de winkeliers(verenigingen) zelf om hier invulling aan te geven.

3. Cleantech

3.1 Cleantech Regio, Omgevingsagenda

De provincie Gelderland en de Cleantech Regio hebben de zogeheten Omgevingsagenda opgesteld. Hierin zijn tal van duurzame economische activiteiten opgenomen die werkgelegenheid voor de regio kunnen opleveren. Veelal op basis van cofinanciering bieden deze ook kansen voor Lochem. Daartoe zal actief op de Omgevingsagenda worden ingespeeld.

3.2 Strategische Board Regio Stedendriehoek

De Strategische Board Stedendriehoek is een regionaal samenwerkingsverband waarin ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoek samenwerken aan een duurzaam en gezond klimaat in de Stedendriehoek. De Board faciliteert praktische verbindingen tussen actieve partijen door middel van zogenaamde tafels waaraan genoemde partijen deelnemen. Dit gebeurt aan de hand van jaarplannen waarin geplande projecten, activiteiten en te behalen resultaten zijn verwoord.

Cleantech regio

Technologieën die bijdragen aan een schoner milieu of energiebesparing zijn voorbeelden van initiatieven waar de Board de handen voor ineenslaat. De Board is daarom initiatiefnemer in de profilering van de regio als Cleantech Regio Stedendriehoek. Vanuit Lochem is de opgave een betekenisvolle rol te spelen in deze regionale samenwerking zodat de effecten van hiervan ook binnen de Lochemse gemeentegrenzen zichtbaar worden.

4. Arbeidsmarktbeleid

4.1 Het Plein

Het Plein staat niet-werkenden bij met het vinden van werk. Om de mogelijkheden van Het Plein te belichten zal hieraan (meer) bekendheid worden gegeven bij bedrijven uit de gemeente. Deze is enerzijds gericht op het ondersteunen van lokale werkgevers bij de zoektocht naar personeel en anderzijds bij het inzetten van niet-werkenden zoals werkzoekenden, gedeeltelijk arbeidsongeschikten en bijstandsgerechtigden.

4.2 Werkgeversteam Plein

Het Werkgeversteam is een samenwerking tussen Delta en Het Plein. Het team is verantwoordelijk voor het vinden van banen en het realiseren van structurele arbeidsmogelijkheden (naar loonwaarde) voor kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het gaat voornamelijk om kandidaten uit de WWB en WSW. Daartoe onderhoudt het team relaties met het bedrijfsleven en diverse organisaties in Lochem en Zutphen.

4.3 Regionaal werkbedrijf Stedenvierkant

Het Regionaal werkbedrijf Stedenvierkant begeleidt mensen met een arbeidsbeperking/uitkering naar een baan bij een (regionale) werkgever. Om de mogelijkheden van het Regionaal werkbedrijf Stedenvierkant te belichten, zal hieraan (meer) bekendheid worden gegeven.

4.4 Onderwijs en arbeidsmarkt

In 2013 is het zogeheten Akkoord van Beekbergen gesloten. Het omvat afspraken die ondernemers, overheid, onderwijs en onderzoek met elkaar maken om uitvoering te geven aan de Strategische Agenda Stedendriehoek op het thema onderwijs en arbeidsmarkt. Het doel van de samenwerking is om een duurzaam gezonde arbeidsmarkt te creëren. Dit houdt in dat werkgevers hun vacatures snel en kwalitatief kunnen vervullen door een adequate afstemming van vraag en aanbod. Dit gebeurt aan de hand van concrete projecten die onder auspiciën van de Strategische Board Stedendriehoek worden uitgevoerd.

5. Recreatie en toerisme

5.1 Stichting Achterhoek Toerisme en samenwerking regio Achterhoek (STAT)

De STAT heeft tot doel het verder uitbouwen van de marktpositie van de toeristisch-recreatieve sector in de Achterhoek om maximaal rendement te halen uit de werkgelegenheids- en bestedingseffecten voor de regio Achterhoek. Voor de periode 2014 t/m 2017 zijn hiervoor de volgende middelen gereserveerd: € 0,55 per inwoner voor toeristische marketing; € 0,85 per inwoner voor de ontwikkeling en beheer van routestructuren; € 0,08 per inwoner t.b.v. routenetwerken en € 0,015 per toeristische overnachting t.b.v. routenetwerken.

5.2 Fiets-voetveer Gorssel

In het kader van de bevordering van het toerisme wordt gedurende de zomermaanden een fiets-voetveer tussen Gorssel en Voorst in stand gehouden. De financiering hiervan vindt plaats door middel van een gezamenlijke subsidie van de provincie Gelderland en de gemeenten Lochem en Voorst. Door de gemeenteraad is besloten hieraan tot en met 2017 jaarlijks € 27.000,= bij te dragen.

5.3 Lochem 3.0

Ter stimulering van het toeristisch bezoek aan de gemeente Lochem is in de binnenstad van de kern Lochem een VVV kantoor gevestigd. De gemeente Lochem levert een jaarlijkse bijdrage in de exploitatiekosten hiervan. In januari 2015 heeft de raad ingestemd met het businessplan van Lochem 3.0 waarin o.a. de integratie met de VVV per 1 januari 2017 is opgenomen. Dit betekent dat in 2016 voor het laatst de gemeente rechtstreeks financieel zal bijdragen aan de VVV. In het businessplan van Lochem 3.0 zijn elementen opgenomen die mogelijk ook na 2017 vanuit gemeenschapsbelang en gemeenschapsgeld door de gemeente worden gefinancierd. Momenteel wordt door Lochem 3.0 de mogelijkheid onderzocht van een vorm van baatbelasting van waaruit hun activiteiten gefinancierd kunnen worden.

5.4 Berkelschippers

Ter bevordering van het toeristische product heeft de gemeente actief en financieel bijgedragen aan de realisering van een botenhuis t.b.v. van de Berkelzomp waarmee rondvaarten op de Berkel plaatsvinden. Naar verwachting zullen jaarlijks circa 4.000 toeristen van deze voorziening gebruik maken.

6. Overige

6.1 Lochemse Uitdaging

De in 2012 opgerichte stichting Lochemse Uitdaging organiseert matches tussen bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen, stichtingen en verenigingen. Vanaf de oprichting tot op heden hebben honderden matches plaatsgevonden door middel waarvan het bedrijfsleven tientallen organisaties heeft kunnen helpen in de vorm van onder meer dienstverlening, financiële bijdragen, gebruikt meubilair en (ICT) materialen. De organisatiekosten bedragen € 50.000,= per jaar waarvan € 40.000,= wordt

gefinancierd door het bedrijfsleven. Gelet op het succes van en het maatschappelijk draagvlak voor de Lochemse Uitdaging, wil de Lochemse Uitdaging de komende jaren op dezelfde voet doorgaan. Voor de komende jaren zijn hiervoor middelen in de begroting gereserveerd.

6.2 Bedrijvenloket

Een bedrijvenloket in de fysieke zin van het woord kent Lochem niet. Dit wordt als zodanig ook niet opportuin geacht. Bij dit container begrip dient te worden gedacht aan specifiek op ondernemers gerichte service. Dit gebeurt o.a. in de persoon van de bedrijfscontactfunctionaris die behalve een intermediaire ook een (wederzijdse) ambassadeursfunctie vervult. Maar ook organisatie breed en door middel van digitalisering worden onderwerpen die ondernemers raken zo vlot, helder en servicegericht als mogelijk behandeld. Zo is bijvoorbeeld veel tijd en energie gestoken in het helpen van bedrijven als Friesland Campina, Mahle, TKF, Wila, Nijha en de kringloopwinkel. Verder gebeurt dit door middel van de maatregelen zoals in deze agenda beschreven. Dit laat onverlet dat ambtelijk, bestuurlijk en politiek aandacht voor een goede service richting ondernemers nodig blijft en op onderdelen versterking verdient.

6.3 Glasvezel

Tot en met februari 2016 hebben de provincie Gelderland en de Achterhoekse gemeenten de mogelijkheid onderzocht om te komen tot de oprichting van een door de overheden medegefinancierd bedrijf t.b.v. de aanleg van glasvezel in het buitengebied. Juridisch en financieel bleek dit als gevolg van de staatssteun problematiek evenwel niet haalbaar. Als gevolg van de lage rentetarieven, bereid gevonden investeerders en vernieuwde aanlegtechnieken blijkt “de markt” zelf inmiddels bereid glasvezel in het buitengebied te willen aanleggen. In gezamenlijk overleg met de Achterhoekse gemeenten is gewerkt aan de opstelling van een convenant met een marktpartij door middel waarvan het mogelijk wordt gemaakt om zonder investeringen van overheidspartijen en zonder een eenmalige bijdrage van € 500,= van bewoners, de aanleg van glasvezel in het buitengebied mogelijk te maken. Het convenant is inmiddels door alle partijen ondertekend. Op basis hiervan start in het 4e kwartaal van 2016 de vraagbundeling. Verder wordt in samenwerking met het bedrijf Trent gewerkt aan de realisering van een glasvezelvoorziening op de Lochemse bedrijventerreinen. Uit de vraagbundeling blijkt dat hiervoor voldoende animo is. Naar verwachting kan begin 2017 de schop in de grond. Mochten deze laatste twee initiatieven slagen dan is Lochem, daar ook alle kernen al van glasvezel zijn voorzien, een van de eerste gemeenten in Nederland met een glasvezelvoorziening voor zijn gehele grondgebied.

6.4 Technieklokaal

Techniek en technisch personeel zijn belangrijk voor bedrijven. Het is daarom belangrijk dat er aandacht blijft voor techniek in het algemeen en techniekbevordering in het bijzonder. Voor de gemeenten Lochem en Berkelland wordt dit verzorgd door de stichting Bevordering Techniek Onderwijs Berkelstreek (het “Technieklokaal”). Leerlingen uit de groepen 7 en 8 van basisscholen uit de beide gemeenten gebruiken het technieklokaal. Ze gaan aan de slag met allerlei zaken die betrekking hebben op onder andere metaal, elektrotechniek, installaties en bouw. Dit wordt mogelijk gemaakt door gezamenlijke financiering door de twee gemeenten en het bedrijfsleven.

6.5 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Ook op het gebied van MVO ondersteunt de gemeente het Lochemse bedrijfsleven en burgerinitiatieven. Voorbeelden hiervan zijn projecten en organisaties zoals de Lochemse Uitdaging, Lochem Scoort, Lochem Energie en Lochem Fairtrade Gemeente. Het gaat ook om energie- en milieuprojecten zoals o.a. weergegeven in het gemeentelijk Klimaat- en Energieprogramma.

6.6 Aanbestedingsbeleid

In het bestek van aanbestedingen worden sociale eisen en criteria opgenomen om de werkgelegenheid duurzaam te bevorderen en werklozen, werkzoekenden en leerlingen aan een (leer-) werkplek te helpen. In 2014 is in verband hiermee het Convenant met Stichting Infra-Werkt afgesloten. Hierdoor zijn al meerdere kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt opgeleid en (tijdelijk) aan het werk geholpen in de infrastructurele werken. De coördinator Sociaal aanbesteden bij Het Plein ondersteunt de budgethouder hierbij en vormt de schakel tussen kandidaat, ondernemer/werkgever en de gemeente.

6.7 Besluit Bijstandsregeling Zelfstandigen (BBZ)

Bedrijven welke in tijdelijk financiële nood zitten kunnen via de gemeente/Het Plein een beroep doen op de BBZ regeling. Dit in de vorm van een lening met de bedoeling voortzetting van het bedrijf mogelijk te maken. De afgelopen jaren is een enkele keer een beroep op deze regeling gedaan.

6.8 Ruimtelijke Ordening; kernen, buitengebied en landbouw

Bij woonbestemmingen in de kernen en in het buitengebied is beroep- en bedrijf aan huis toegestaan. Daarnaast zijn er bij agrarische bedrijven in het buitengebied kleinschalige nevenactiviteiten mogelijk. In het beleidskader FAB worden verder ruimere mogelijkheden geboden voor functieverandering naar werken bij vrijkomende gebouwen in het buitengebied. In het westelijk deel van de gemeente wordt op dit moment een ruilverkaveling in gang gezet (Beter boeren in een kleinschalig landschap). Het doel van dit project is om op basis van vrijwillige kavelruil te komen tot landbouwstructuurverbetering ten behoeve van de toekomstgerichte (grondgebonden) landbouw met behoud van het veelal kleinschalige karakter van het landschap.

6.9 Bestemmingsplannen

Regelmatig bereiken ons geluiden als dat bestemmingsplannen niet of niet alert genoeg inspelen op gewenste economische activiteiten en veranderingen. Onderzocht wordt of en op welke wijze een analyse kan worden opgesteld van onnodige beperkingen van bestemmingsplannen ten aanzien van innovatieve concepten zoals blurring, horeca, detailhandel, Het Nieuwe Werken, webwinkels etc.

Te faseren inzet, projecten, initiatieven en ontwikkelingen.

Ter stimulering en facilitering van de economie en daarmee de bevordering van de werkgelegenheid, is een schier onuitputtelijke range van maatregelen denkbaar en verdedigbaar. Gelet op de beperkte formatie en financiële middelen, dienen echter keuzes te worden gemaakt. De onderstaande maatregelen zijn slechts enkele van de vele maatregelen die weliswaar wenselijk en verdedigbaar zijn, maar waarvoor geldt dat hiervoor (nu nog) geen tijd en geld en beschikbaar is. In de loop van de tijd ware te bezien of deze nog wenselijk en financierbaar zijn.

1. Retailagenda

1.1 Warenmarkten

Inwoners, toeristen, middenstand en in zijn algemeenheid de leefbaarheid van een kern, zijn gebaat bij een goed functionerende warenmarkt. De gemeente telt in totaal zes warenmarkten. Voor de vijf kleinere markten in de kernen, Gorssel, Harfsen, Almen, Laren en Eefde geldt vanwege de geringe omvang en eigen organisatie ervan, geen marktverordening en worden daarom geen marktgeden geheven. De warenmarkt van de kern Lochem behoeft vanwege zijn grotere omvang wel een marktverordening plus marktgeden. Acties van supermarkten, prijsvechters, webwinkels en lokaal bepaalde omstandigheden maken evenwel dat de Lochemse warenmarkt moeite heeft de rol te blijven vervullen die zo belangrijk is voor de (economische) leefbaarheid van de binnenstad. De gemeente kan hierin slechts een beperkte rol spelen door bijvoorbeeld de marktgeden af te schaffen of substantieel te verlagen. Afschaffing van de marktgeden kost op jaarbasis € 25.000,=

2. Recreatie en toerisme

2.1 Regionale slecht weervoorziening

Uit onderzoeken blijkt dat de regio Achterhoek een grootschalige, landelijk bekende toeristische slecht weervoorziening ontbeert. Een dergelijke voorziening zal bijdragen aan het toeristisch bezoek aan de Achterhoek (en Lochem). In het kader van de gemeentelijke Toekomstvisie en de Ruimtelijke Structuurvisie is door de gemeenteraad besloten dat de mogelijkheden van een dergelijke voorziening dienen te worden onderzocht. In samenwerking met het bedrijfsleven kunnen de mogelijkheden van een dergelijke voorziening worden onderzocht. Een onderdeel van het onderzoek betreft de mogelijkheid om eerder door

gemeente aangekochte gronden (Lochem Oost) in te brengen en te gelde te maken. Echter: behalve dat hiervoor interne uren voor vrij dienen te worden gemaakt, is hierbij ook externe professionele begeleiding nodig. De kosten hiervan bedragen € 50.000,=

2.2 Cross Overs Musea

De opening van het MORE museum in Gorssel in 2015 en naar verwachting in 2017 het Staringmuseum te Almen, biedt een kans om Lochem regionaal op de kaart te zetten en landelijke aandacht te trekken van media en kunstliefhebbers. Samenwerking zal worden gezocht met de andere Achterhoekse gemeenten waar musea zijn gevestigd (Berkelland, Montferland, Winterswijk en Zutphen) en Achterhoek Toerisme om een regionaal programma te vervaardigen. De gehele toeristisch/recreatieve sector zal hiervan profiteren in de vorm van nieuwe arrangementen en een substantiële stijging van het aantal toeristische overnachtingen. Hiervoor is een medefinanciering van € 25.000,= nodig.

2.3 Jachthaven

Tegen het centrum van Lochem ligt een verouderde passantenhaven. Deze is een belangrijke schakel in de toeristische scheepvaart op het Twentekanaal tussen de jachthavens van Zutphen en Hengelo en wordt in de zomerperiode druk gebruikt. Door de gunstige ligging ervan ten opzichte van de binnenstad van Lochem biedt het toeristische mogelijkheden. Voor de noodzakelijke upgradng van de passantenhaven plus aansluitend gebied, is in het kader van een mogelijke provinciale cofinanciering van 50%, een eenmalige investering van € 200.000,= nodig. Met de opbrengsten uit de liggelden kunnen het onderhoud en de exploitatie worden betaald.

2.4 Stimulering (grootschalige) evenementen samen met dragende partijen

Vanuit de samenleving worden regelmatig evenementen en projecten georganiseerd die bijdragen aan het toeristische product van de gemeente Lochem. Voor zich aandienende grootschalige, landelijk tot de verbeelding sprekende evenementen (zoals de Deventer boekenmarkt, de Zutphense Bokbierdag etc.) die bijdragen aan de landelijke bekendheid en het toeristische product van Lochem, zouden substantiële bijdragen door de gemeente kunnen worden verstrekt.

3. Arbeidsmarktbeleid

3.1 Provinciale subsidieregeling Onderwijs en arbeidsmarkt

De provincie Gelderland kent sinds kort een nieuwe subsidieregeling Onderwijs en Arbeidsmarkt. Het doel van deze regeling is het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepanties door investeren in duurzame inzetbaarheid van personeel. Maximaal 75% subsidie tot een maximum van € 200.000,= kan worden verstrekt. De mogelijkheden die deze nieuwe regeling biedt, zullen worden onderzocht.

Bijlage 2

Economische SWOT Lochem, versie 29 juli 2016

Inleiding

Waar staat de gemeente Lochem economisch gezien? Om daarin inzicht te geven is, onderstaande SWOT-analyse gemaakt. Bron hiervoor zijn het PAU rapport "Wonen en werken in Lochem" en het rapport "Economische Toplocaties 2016" van bureau Louter,

De rapporten laten zien dat Lochem landelijk gezien gemiddeld scoort waar het gaat om startende bedrijven, werkloosheid, de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen en de leegstand van winkelruimten en kantoren.

In de ranglijst van economische toplocaties 2016 steeg de gemeente Lochem ten opzichte van 2014 van plaats 187 naar plaats 104 (van de in totaal 370 gemeenten). De positie van de gemeenten in de Regio Stedendriehoek en buurgemeenten is als volgt:

<i>Gemeente</i>	<i>2016</i>	<i>2014</i>	<i>2000</i>
Apeldoorn	29	19	44
Deventer	49	65	87
Zutphen	68	52	117
Lochem	104	187	141
Hof van Twente	112	172	228
Rijssen-Holten	121	118	139
Voorst	127	166	177
Bronckhorst	210	219	305
Brummen	249	261	298
Epe	253	256	321
Berkelland	303	269	271

SWOT-ANALYSE

Sterkten

- Relatief hoge arbeidsparticipatie.
- Hoog welvaartsniveau.
- Hoog opleidingsniveau beroepsbevolking.
- Hoge participatiegraad beroepsbevolking.
- Gunstige ruimtelijke vestigingsvoorwaarden.
- Gunstige economische potenties.
- Relatief sterke vertegenwoordiging land- en tuinbouw, industrie, vrijetijdsactiviteiten, zorgsector, detailhandel en overige consumentendiensten.
- De huidige plannen voor de bedrijventerreinen (inclusief Diekink) voorzien naar verwachting tot 2022 aan de vraag.
- Goede mix van landbouw en toerisme
- Hoogwaardige woonomgeving.
- Sterke sociale samenhang.
- Lochem heeft in vergelijking met andere weinig verstedelijkte gemeenten een vrij belangrijke werkgelegenheidsfunctie.

Zwakten

- De gemeente is relatief sterk vergrijsd.
- Ongunstige demografische vitaliteit.
- Landelijk bezien een ongunstige ligging en infrastructuur.
- Ondervertegenwoordiging van zakelijke dienstverlening, openbaar bestuur en ICT, transport, ambulante activiteiten, groothandel, banken/verzekeringen en onderwijs.
- Veel twintigers vertrekken.
- Jongeren c.q. studenten migreren naar steden met hoger onderwijs instellingen.
- Weinig gronduitgiftes van bedrijventerreinen de afgelopen jaren
- Leegstand in de binnenstad van Lochem.
- Krappe arbeidsmarkt voor ICT-werknemers
- Gemeente heeft beperkt menskracht en middelen beschikbaar voor economisch beleid.
- Geen middelen voor ontwikkelingen en innovatie in het toeristisch product.
- Ontbreken gemeentelijke visie op recreatie en toerisme.
- Geen eenduidig beleid voor de binnenstad van Lochem.

Kansen

- Sterke ontwikkeling van industrie, groothandel, transport, bouwnijverheid, bank- en verzekeringswezen en zakelijke dienstverlening
- Sterke en grote bedrijven in de agribusiness en hun toeleveranciers zorgen voor veel spin-off.
- De vergrijzing: ouderen beschikken over meer geld. Dit biedt kansen in de recreatieve, toeristische en in de zorgsector.
- De infrastructuur biedt kansen voor HNW in de hele gemeente. Medio 2017 wordt glasvezel aangelegd in het buitengebied. De gehele gemeente is dan verglaasd.
- De gemeente Lochem is aantrekkelijk voor gezinnen en veertigplussers vanuit de HBO- en universiteitssteden en steden uit de Randstad.
- De vraag naar collectieve werkplekken stijgt. Dit biedt kansen om een community-workspace te ontwikkelen en exploiteren.
- Ligging ten opzichte van de A-1 en het Twentekanaal
- De oprichting van het Havenbedrijf Twente

Bedreigingen

- Prognoses voorzien een ontwikkeling die achterblijft voor de sectoren zorgsector, detailhandel, vrijetijdsactiviteiten, openbaar bestuur en onderwijs.
- Imago als slaapgemeente.
- Beperkte investeringsmiddelen gemeente.
- Cleantech-koplopers pluggen in op kennis van hoogwaardige kennisinstellingen die niet in Lochem gevestigd zijn.
- Veelheid aan "binnenstad-instanties".
- Versnippering van inspanning en budgetten.
- E-commerce en schaalvergroting.
- Veroudering van en leegstand op bedrijventerreinen kan leiden tot een negatieve spiraal.
- Beperkte middelen om bedrijventerreinen vitaal te maken
- Dalende aantal geregistreerde toeristische overnachtingen